

O'ZBEKISTONNING EKOTURIZM SALOHIYATI

G'ofurov Shukurjon

*FarDu iqtisodiyot fakulteti Mehmonxona xojalikgini tashlik etish va boshqarish
yo'nalishi 21.112 guruh talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda ekoturizm salohiyati, imkoniyatlari, ekoturizmini rivojlantirish masalalari, ekoparklarning tashkil etilishi, O'zbekiston ekoturizmi jahon miqyosidagi o'rni va shu bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: turizm, ekoturizm, tabiiy resurslar, ecoparklar, ekologik manzillar, Euronews telekanali

Turizm. Turizm dunyo xo'jaligida dinamik rivojlanayotgan tarmoqlaridan biridir. U jahon milliy yalpi mahsulotida samarali o'rin egallaydi, jahon investitsiyalarining 7% ni o'ziga jalb qilgan holda katta miqdorda yangi ishchi o'rinlari yaratishi ko'p mamlakatlarda soliq tushumlarining muhim manbasi hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasining turizm sohasini jadal rivojlantirishni ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida" gi 2016-yil 2-dekabrda PF-486-sonli Farmoni mamlakatimizda turizmni rivojlantirishda tub burilishni, yangi bosqichning zaminini, turizmga istiqbolli islohotlarning sharoitlarini yaratdi. Prezident farmonida: "Mamlakatda turizmi jadal rivojlantirish, mavjud ulkan turizm salohiyatdan yanada to'liq va samarali foydalanish, an'anaviy madaniy-tarixiy turizm bilan birgalikda turizmning boshqa salohiyatli turlarini ekologik turizmni ichki, kirish va drigish turizmini kompleks rivojlantirishning milliy va hududiy dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish" belgilangan.

Mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirish jarayonlarida ekoturizmni ham turizmning alohida turi sifatida davlat va xalqaro miqyosida yanada rivojlantirishni, bu sohada iqtisodiyotni boyitish bilan birgalikda yangi ish o'rinlarini yaratish muhimligi bilan belgilandi. O'zbekistonda turizmni rivojlantirish uchun huquqiy asoslar yaratib kelindi.

O'zbekistonda ekoturizmni rivojlantirish Konsepsiyasi ishlab chiqildi. Unda ekoturizmning maqsadi va vazifalari ekoturizmning xalqaro talablari va huquqiy-

me'yorlari belgilab berildi. Ekoturizm an'anaviy turizmning muhim qismi bo'lib, shakllanishi jihatdan yangi bo'lsada, istiqbolli hisoblanadi. U hozirgi paytda umumiy sayyohlik bozorining 10-20 foizini ishg'ol etgan, o'sish sur'ati esa tobora ortmoqda. Ekoturizmga nafaqat ma'rifiy-ma'naviy maqsadlarni ko'zlagan holda ekzotik tabiiy hududlarga, ularning hayvonot va o'simlik dunyosiga sayohat, balki ijtimoiy-iqtisodiy masalalarni hal qilish bilan bir-biriga bog'liq majmualar yig'indisi sifatida ham qarash lozim.

Ekoturizmning maqsadi - hozirgi va kelajak avlodlarning ekologik xavfsizligini va barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun tabiatdan turistik yo'nalishda oqilona foydalanishdir. Ekoturizmning maqsadini amalga oshirish uchun «O'zbekistonda ekologik turizmni rivojlantirish Konsepsiyasi»dagi dastumi keltirish kifoya qiladi. Bu konsepsiyada respublikamizda ekologik turizmni rivojlantirish uchun quyidagi vazifalarni bajarish muhimligi alohida qayd qilingan:

- ❖ ekoturizm industriyasini shakllantirish uchun maxsus qonunlarni ishlab chiqish va ularning huquqiy mexanizmini yaratish;
- ❖ ekoturistik fan, ta'lim va amaliyotning nazariy asoslarini ishlab chiqish;
- ❖ aholining ekologik ongi va madaniyatini ekoturizm orqali o'stirish;
- ❖ ekoturizm yo'nalishidagi ta'lim va tarbiyani yo'lga qo'yish;
- ❖ ekoturizm bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash va qayta tayyorlash, ekoturistik obyektlarni har tomonlama baholash va ularning kadastrini olib borish;
- ❖ ekoturizm monitoringi va istiqbolini olib borishni yo'lga qo'yish;
- ❖ milliy davlat hududlarini ekoturizm bo'yicha rayonlashtirish;
- ❖ davlatlarning va xalqaro jamiyatning ekoturizmga oid taktik reja va strategik dasturlar va tadbirlarini ishlab chiqish;
- ❖ biologik xilma-xillikni saqlash.

2024-yilning 20- noyabr sanasida Toshkent shaharda Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vaziri Aziz Abduhakimov “Euronews” telekanali direktorlar kengashi raisi Pedro Vargas Devid bilan uchrashdi. Uchrashuvda yurtimizda ikkita muhim universitet – Markaziy Osiyo atrof-muhit va iqlim o'zgarishlarini o'rganish universiteti (“Green University”) va “Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universitetining ochilishi alohida ta'kidlandi. “Euronews” – Yevropaning kunlik 24 soatlik yangiliklar kanali bo'lib, o'zida jahon voqealari

videoxronikasi va 30 tildagi audio sharhlarni birlashtirgan. Joriy yilda telekanal O‘zbekiston haqida keng ko‘lamli axborot kampaniyasini boshlab yubordi, jumladan, 280 martalik translyatsiyadan iborat 5 ta ko‘rsatuv, 630 martalik translyatsiyadan iborat reklama roliklari namoyishi bo‘lib o‘tdi, “Euronews” sayti va ijtimoiy tarmoqlarda maqolalar chop etildi. O‘zbekistonda ekoturizm va ekologik tashabbuslar bo‘yicha maxsus dasturlar turkumini yaratish imkoniyatlariga alohida e‘tibor qaratildi. O‘zbekiston tomoni, shuningdek, yosh va faol auditoriyani jalb qilishga yordam beradigan ijtimoiy tarmoqlar va mobil ilovalar uchun kontent ishlab chiqishni taklif qildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekistonda ekologik turizmni rivojlantirish Konsepsiyasi, Ekologik xabamomasi, j. N 6, 2007, Toshkent 8-14-bb
 2. R.Xaitov "Ekologik turizm" o'quv qo'llanma. - Toshkent: 2018. -248 b
- Internet sources
1. <https://www.lex.uz/>
 2. <https://gov.uz/oz/news/view/1052>
 3. Wikipedia